

**Ankara
Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Adalet MYO**

Adalet Programı

**Yargı Örgütü
Dersleri**

ÜNİTE I

*YARGI , YARGIÇ,
MAHKEME VE YARGILAMA
KAVRAMLARI*

***YARGI , YARGIÇ,
MAHKEME VE YARGILAMA
KAVRAMLARI***

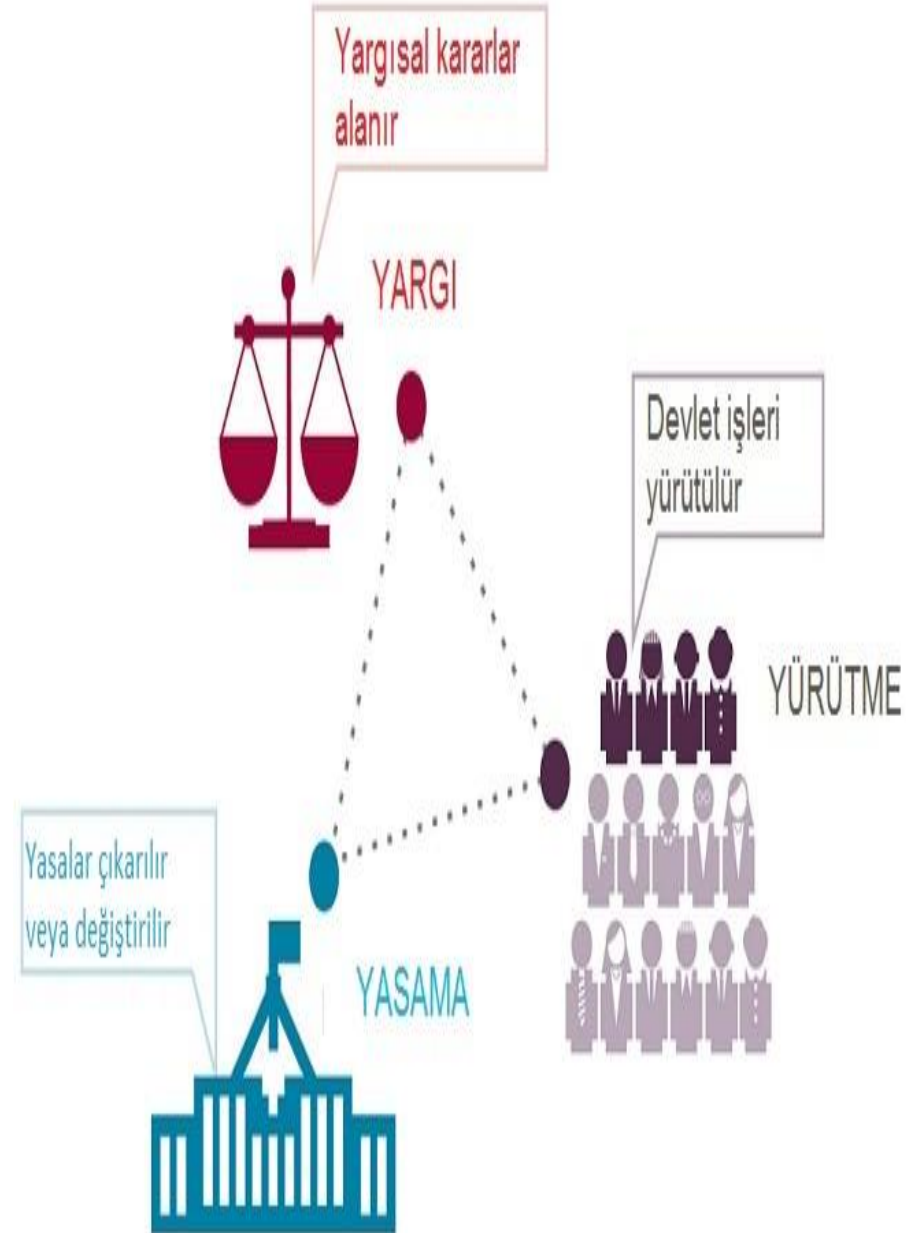
DEVLET ERKLERİ

- Bir devlette, **yasama, yürütme ve yargı** olmak üzere üç erk (kuvvet) vardır.

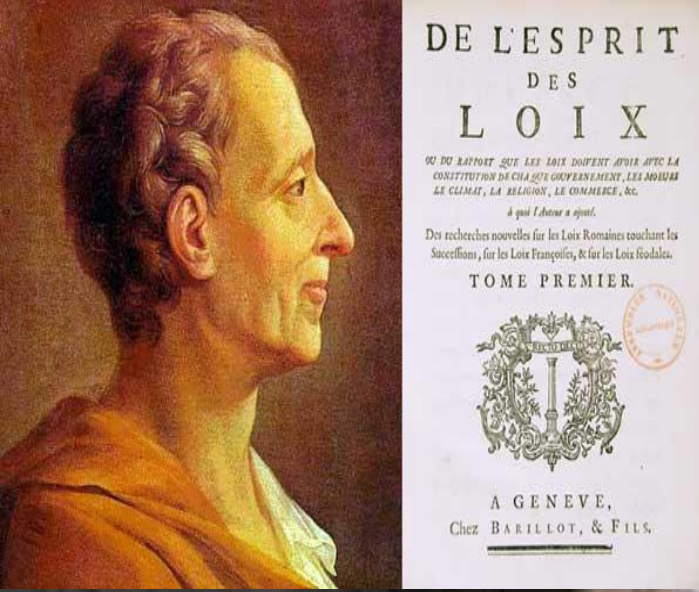

KUVVETLER AYRILIĞI

- Çağdaş bir demokraside bu üç devlet erki (kuvvet) ayrı organlar eliyle kullanılır.
- Bu durumun nedeni, söz konusu kurumların birbirini denetlemesinin ve dengelemesinin sağlanması ve böylece kişi hak ve hürriyetlerinin güvene kavuşturulması gereğidir.
- Bu gereğe **kuvvetler ayrılığı ilkesi** adı verilir

Kuvvetler Ayrılığı

- **Kuvvetler ayrılığı** veya güçler ayrılığı, *yasama, yürütme ve yargı güçlerinin farklı devlet organları eliyle yerine getirildiği, bunların birbirinden ayrılmış olduğu bir devlet yönetim modelidir.*
- Bu modelin kurucusu, *devlet erklerinin özellikle de yasama ve yürütme erklerinin tek kişinin elinde toplanması halinde özgürlükten söz edilemeyeceğini* “**Kanunların Ruhü**” adlı eserinde belirten ünlü Fransız siyaset bilimci ve düşünür **Montesquieu**’dür.

Charles de Montesquieu

Ülkemiz ve kuvvetler ayrılığı

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda da, kuvvetler ayrılığı ilkesi benimsemiştir.
- Bu ilkenin ne anlama gelmesi gerektiği başlangıç kısmında açıkça belirtilmiştir.
- Kuvvetler ayrılığı ilkesi uyarınca, yasama işlevi, Türkiye Büyük Millet Meclisince (Anayasa m.7); yürütme işlevi, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulunca (Anayasa m.8); yargı işlevi de, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce (Anayasa m. 9) yerine getirilir.

YARGI

- **Yargı** devletin egemen olmasından kaynaklanan bir yetki ve yetkinin kullanılmasına dair bir erki ifade eder.
- **Yargı erki** egemenlik ya da devlet adına hukuku yorumlayan ve uygulayan bu suretle toplumdaki uyuşmazlıkları çözen mahkemeler düzenidir.
- "Yargı" terimi hem bir yargının çekirdeğini oluşturan yargıçlar ve savcılar hem de bu düzenin düzgünce işlemesini sağlayan diğer kadroları belirtmek için de kullanılır.

YARGIÇ-Hakim

- **Hâkim- yargıç** günümüzde mahkemelerde davaları karara bağlayan, adalet dağıtan kamu görevlisi kişi
- Adli ve idari yargı olmak üzere iki ana kola ayrılan hakimlik mesleği, adli yargı bakımından sadece **4 yıllık** lisans eğitimi veren Hukuk Fakültesi mezunları arasından Adalet Bakanlığı'nca ihtiyaca göre açılan sınavlarla seçilirler. İdari yargı hakimleri ise, başta Hukuk Fakültesi olmak üzere programlarında hukuk bilgisine yeterince yer veren Siyasal Bilgiler, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunları arasından sınavla seçilmektedir.

MAHKEME

- **Mahkeme**, taraflar arasındaki hukuki anlaşmazlıkları (*davaları*) kanunlara ve hukukun üstünlüğüne uygun olarak, sivil, cezai ve idari konularda adaleti sağlamak üzere yetkilendirilmiş, toplum yapısına ve kültüre göre değişiklikler gösterebilen bir yargılama mercidir. Mahkemeler genellikle bir devlet kurumu şeklinde teşkilatlanır.
- Mahkeme, yasalara uyulup uyulmadığı ve eğer yasalara karşı gelinmişse, buna neden olan kişi ya da kişiler hakkında nasıl bir yaptırım uygulanacağı konusunda kararların alındığı, ayrıca kişiler arasında dava konusu yapılmış hukuki uyuşmazlıkların çözüme bağlandığı, haklı ile haksızın belirlemek suretiyle adalet dağıtan yargı organlarıdır.
- Dünyada uygulanmakta olan hukuk sistemlerine göre mahkeme modelleri de değişir

YARGILAMA-muhakeme

- YARGILAMA kişinin bir hususta kendince ya da delillere göre bir yargıya-sonuca varması, bir hususa dair kanaat oluşturması
- MUHAKEME-USLAMLAMA bir sorunu çözmeye yönelik çıkar yol aramak için yapılan akli faaliyet, etraflıca düşünme, bir önceyi bir sonra ile kıyaslama yaparak, düşünce ile sonuca gitme durumu, öğrenmenin en ileri safhalarından biri olarak insanları diğer canlılardan üstün kılan yeteneklerden biri,
- **Yargılama-muhakeme;** davada birbirine karşı olan iki tarafın karşılıklı iddia ve savunmalarını çoğunlukla duruşmalarda dinleyerek usa vurma yolu ile kanunlara göre bir hüküm yargıya varmak için yapılan yargısal işlemler bütünü

DERS SONU

**iyi
haftalar!**

